

מתניתין:

עו-א המשנה שלפנינו עוסקת בשני ענינים של פסלות לכהונה מחמת "יחוס":

הפסול האחד, כהן שהוא חלל, או בת כהן שהיא חללה, שפסול חללותם הוא מחמת "יחוסם" לחללים.

ואילו הפסול השני הוא, "יחוסם" של בני גרים להוריהם, אימתי הם כשרים או פסולים להנשא לכהונה מחמת יחוסם להוריהם שהתגירו [שהרי הגיורת פסולה לכהונה].

פסול "חלל" או "חללה", יתכן בארבעה אופנים:

א. כאשר יצירתם של החלל או החללה נעשתה מביאת איסור, שבא אביו הכהן על אשה הפסולה לכהונה, [כגון גרושה זונה וחללה], ובכך הוא מחלל את האשה [אם היתה גרושה או זונה], ומחלל גם את זרעו.

ב. כאשר החלל או החללה "מתייחסים" יחוס משפחתי לחלל [או לחללה].

ג. כאשר אשה הכשירה לכהונה [ואפילו ישראלית] נבעלת לחלל.

ד. כאשר אשה שהיתה פסולה להנשא

לכהונה [כגון גרושה], נבעלה לכהן, הרי היא נעשית "חללה".

בשני האופנים האחרונים, אם היתה האשה בת כהן, הרי היא נפסלת מן התרומה ומלהנשא לכהן. ואם היתה בת ישראל, היא אסורה להנשא לכהן מדין חללה.⁽¹⁾

הנידון במשנתנו הוא רק בפסול חללות הנובע מ"יחוס משפחה" לחלל, ולא בפסול חללות הנובע מביאה האסורה, או מפסול שנוצר מביאת איסור.

א. **בת כהן** שהוא **חלל זכר**, הרי גם היא **פסולה מן הכהונה** כמו אביה, מצד יחוסה לאביה, והרי היא כהנת חללה [אף על גב שלא נולדה מביאה האסורה לכהונה, שהרי לא הוזהרו הנשים הכשרות שלא להנשא לחלל].

והיא אסורה לאכול בתרומה, ולהנשא לכהן, משום שפסול החללות נמשך לה מאביה.

ופסול חללות זה נמשך **לעולם**. והיינו, שאף בתו של בן החלל, גם היא חללה. וכן בת בן בנו, וכן לעולם.

ב. **ישראל שנשא חללה**, בתו הנולדת לו ממנה, **כשרה לכהונה** משתי סיבות.

האחת, לפי שאין פסול החללות נמשך מהאם אל הבת, כי הבת מתייחסת לאביה,

ובפשטות, אינו נוהג דין פסלות של חללות אלא אם הוא נתהווה מעבירה של איסורי כהונה, ולא מעבירה על דיני אישות שאינם מיוחדים לכהונה.

אך מצינו בירושלמי [יבמות ד טו, קידושין ג [ב] שיש מושג של חללות כתוצאה מעבירה

1. כהן חלל, וכן בת כהן חללה, נפסלים מן הכהונה, והרי הם נחשבים כזרים לגבי דיני כהונה.

והגרי"ח [איסורי ביאה יז ב] הוכיח שיש בחלל שני דינים: האחד, הפקעת דין כהונה ממנו, והשני, פסלות של חלל.

ודין זה הוא הדין שנשנה בריש משנתנו. ובגמרא יבואר למה חזר התנא ושנאו כאן.

ועתה מבארת המשנה את החלק השני, לגבי פסול יוחסין של גרות לכהונה, ומביאה שנחלקו שלשה תנאים בדין יחוסם של בני הגרים להוריהם, לגבי כשרותם לכהונה:

הגירות עצמה אסורה לכהונה מדין "זונה", ואילו הגר מותר בכהנת. והנידון במשנה הוא לגבי כשרות הבנות להנשא לכהן, האם יחוסם לגרים מפריע להן להנשא לכהונה או לא.

ואביה הוא ישראל כשר, ולכן גם היא ישראלית כשרה.⁽²⁾

והשנית, מחמת שלא יתכן פסול של "יחוס חללות" אלא במשפחת כהונה ולא במשפחת ישראל, והבת משתייכת למשפחת ישראל.⁽³⁾

ג. אבל, כהן חלל שנשא בת ישראל, בתו פסולה לכהונה. לפי שבת החלל הרי היא חללה כאביה, כי היא מתייחסת לאביה, והרי היא בת כהן חללה, כי היא ממשפחת כהונה [גם אמה מתחללת, כיון שנבעלה לחלל, אך פסולה של הבת אינו מחמת האם, אלא הוא מחמת יחוסה לאביה].

ותירץ לפי יסודו של הגר"ח, שפסול חללות שייך רק במשפחת כהונה.

ולכן, ניתן לומר, שהריטב"א חולק על התוספות, וסובר שפסול חללות מתייחס גם לאם, והוא הדין פגם של בן זונה שבא עליה כהן מתייחס לאמו הפסולה משום זונה. ומה שהוכיחו התוספות מישראל שבא על חללה שאין יחוס של חללות אלא לאב, ולכן לא מתייחס הבן לאמו החללה, אין זו ראייה, לשיטת הריטב"א, כי שם הבן אינו מתייחס לאמו משום שהוא ישראל, ובישראל לא יתכן פגם חללות!

3. הגר"ח מבאר בספרו [איסורי ביאה יז ב] שכל המהות של פסול חללות שהוא מחמת "משפחה", שייך רק במשפחת כהונה.

ולכן, כהן חלל שנשא ישראלית, מתייחס הבן אחריו מחמת שהבן כהן כמו אביו, והרי הוא חלל כמותו. אבל ישראל שנשא חללה, בתו כשירה לכהונה היות ובנו הוא ישראל. ובישראל לא יתכן פסולות של חללות מדין משפחה [אלא רק שייך בישראל פסול של חללות מחמת בעילה אסורה, אם נבעלת ישראלית לפסול, או לחלל, שבכך היא נפסלת לכהונה].

שלא מדיני כהונה, כגון בגוי שבא על בת ישראל, שהוולד פגום לכהונה. ומדברי הירושלמי הוכיחו הראשונים במסכת יבמות [מה א] כדברי רש"י שם, שהוולד פגום להנשא לכהונה מדין "חללה".

אכן הרמב"ן טוען שאין חללות אלא מאיסורי כהונה, ופגם של הבת הזאת הוא פגם של "זיהום" לכהונה משום אביה הגוי, ולא מצד פסול חללות. ועיין בשיעורי הגר"ש למסכת יבמות שביאר בהרחבה את מחלוקתם.

2. אף על פי שבמקום שיש פגם, הוולד הולך אחר הפגום לענין הפגם, לגבי חללות אין הולכים אחר פגם האב אלא רק אחר האב.

והוכיחו התוספות, שבחלל הבא על בת ישראל, ומחלל אותה בביאתו, אין הוולד חלל אלא מכח אביו, ולא מכח אמו החללה, מהדין שישראל הנושא חללה, בתו כשרה לכהונה, ואינה מתייחסת לאמה החללה.

ועיין בחידושי רבי שמואל למסכת יבמות סימן י, שהקשה מכאן לשיטת הריטב"א הסובר שבן זונה [מכהן] פסול לכהונה, והאיך הוא מתייחס לאמו הזונה, ולא לאביו הכשר! ?

תהיה מזרע "כל שהוא" של ישראל [או מצד אביה, או מצד אמה], אך אם משני הצדדים היא מיוחסת אך ורק לגרים, הרי היא פסולה לכהונה. אך כאמור, אין זה פסול מדין חללות, אלא הלכה מחודשת, מחמת היחוס לגר.

ומהו "גר" האמור בענין זה? — **אחד גר, ואחד עבדים משוחררים.**

ואפילו עד עשרה דורות, שאם היה גר בן גר, בן גר, אפילו עד דור עשירי ויותר, שנשא לאשה גיורת, הרי הוא נחשב לגר, וכמו כן בעבדים משוחררים [והבת תהיה פסולה לכהונה], **עד שתהא אמו או אביו מישראל.**

והיינו, שאם נשא גר ישראלית, או שנישאה לגיורת לישראל, תהיה הבת מותרת לכהונה.

ג. **רבי יוסי אומר:** אף גר שנשא גיורת, בתו כשרה לכהונה.⁽⁵⁾

א. **רבי יהודה אומר:** בת של גר זכר, אפילו אם היה נשוי ישראלית, הרי היא פסולה לכהונה, כמו בת של חלל זכר.

וטעמו יבואר בגמרא, שדרש פסול זה מהכתוב, אך אין זה פסול "חללות" ממש.

ודוקא בתו של הגר פסולה לכהונה. אבל בתה של הגיורת שאביה הוא מישראל, הרי היא כשרה לכהונה, כי היא מתייחסת לאביה, שהוא ישראל גמור.⁽⁴⁾

ב. **רבי אליעזר בן יעקב אומר:** ישראל שנשא גיורת, בתו כשרה לכהונה. ובדין זה הוא סבור כמו שאמר רבי יהודה.

ואולם, לדעתו, אף גר שנשא בת ישראל, בתו כשרה לכהונה. ובפרט זה הוא חולק על רבי יהודה, הפוסל בת שאביה גר.

אבל גר שנשא גיורת, בתו פסולה לכהונה. כי כדי להכשיר אשה לכהונה, צריך שהיא

4. הגר"ח בספרו [איסורי ביאה טו ט] מבאר את מחלוקת רבי אליעזר בן יעקב ורבי יוסי אם בת גרים יכולה להנשא לכהונה, שנחלקו האם דין הכשר כהונה תלוי בשם "קהל" של ישראל, או שיכולה בת גרים להנשא לכהונה על אף שאינה בכלל "קהל ה'".

5. הרמב"ם סובר [איסורי ביאה טו ט] שאם גר שנשא בת ישראל, או ישראל שנשא גיורת הוא ישראל לכל דבר, ואסור בממזרת.

אך הר"ן כאן טוען שאם היה האב גר והאם ישראלית, חוזר הדין שכל מקום שיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הזכר, וכיון שאביו הגר, מותר בממזרת, מדוע לא יהיה הבן מותר בממזרת?!

ואף על גב שאם גוי או עבד באו על בת ישראל, הולד כשר לגמרי, ואסור בממזרת, בכל זאת הולד של גר צריך להיות אסור בממזרת,

רבי אליעזר בן יעקב סובר, שאינה כשירה עד שתהיה אמה מישראל, שאז יש לה דין "קהל ה'" מחמת התייחסותה לאמה הישראלית, כדין יוחסין בישראל, שהולד הולך לענין יחוס העם, אחרי האם.

אך אם היה אביו מישראל והאם גיורת, אין לולד דין של "קהל ה'", וזה עצמו שאינו מקהל ה' פוסל אותה לכהונה.

ואילו רבי יוסי סובר, שאין קשר בין אי היותו

גמרא:

שנינו במשנה: בת חלל זכר, פסולה מן הכהונה לעולם.

והוינן בה: מאי "לעולם"? מה באה המשנה להשמיענו באומרה שהפסול הוא לעולם? והלא פשוט הוא שאף בת בנו ובת בן בנו פסולות, שהרי בנו של חלל הוא כחלל לכל דבר, שהוא מתייחס לאביו, וכן בתו היא בת חלל, לפי שהיא מתייחסת לאביה, וכך הם מתייחסים בפסול משפחה זה לעולם, ומה חידוש יש בהעברת פסול היוחסין מדור לדור?!

ומשנינן: מהו דתימא, כי שמא תאמר, לא ימשך פסול חללות לבן בנו, מידי דהוי, כמו שהדין הוא א"מ מצרי ואדומי", שהתגיירו:

מה, כמו שלחן [במצרי ואדומי], לאחר שלשה דורות של גרות הוא חוזר להיות כשר לקהל, אף כאן נמי, בחללות, לאחר שלשה דורות יפסק פסול החללות —

קא משמע לן התנא במשנתנו, שפסול החללות נמשך מהאב אל הבן לעולם, וגם בת הבן ובן הבן פסולה לכהונה לעולם.

שנינו במשנה: ישראל שנשא חללה, בתו כשרה לכהונה.

והוינן בה: מנא הני מילי? מנין למדנו שבת הנולדת לישראל שנשא חללה, לא נפסלת לכהונה, לפי שאינה מתייחסת לאמה החללה, אלא לאביה הישראל, ואינה כמו בת חלל, המתייחסת לאביה, והיא חללה?

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון: למדנו זאת בגזירה שוה:

נאמר כאן, בפסול חללות של כהן גדול שבא על אלמנה [ויקרא כא טז], "ולא יחלל זרעו בעמיו", והיינו שזרעו מתחלל מן הכהונה.

ונאמר לחלן, בענין טומאת כהנים למת [שם, ד], "לא יטמא בעל בעמיו להחלו".

בממזר, ולכן שונה דינו של הוולד מדין אביו, שאין בו הכשר קהל.

ומה שהקשה הר"ן, מדוע לא יהיה כאן הדין של "למשפחותם לבית אבותם", ומכוחו יהיה דינו של הוולד כמו דין אביו, וכמו שלאב אין בו כשרות קהל ומותר בממזר, כך שלא יהיה בוולד דין כשרות לקהל ויהיה מותר בממזר, מתרץ הגר"ח שהדין של קהל "יסוד דינו אינו דין משפחה, רק שהוא חלות דין בגופו, מדין קדושת ישראל, וכל שהוא חלות דין על הגוף בלי דין "משפחה", מהני על זה גם צד האם, ולא נאמר על זה הדין שמשפחת האם אינה קרויה משפחה, כיון דלא תליא במשפחה כלל. ועל כן שפיר הוי הוולד "קהל" על ידי האם,

כיון שבגוי ועבד שבאו על בת ישראל אין הוולד מתייחס כלל אחר אביו, כי "למשפחותם לבית אבותם" נאמר רק ביחוס משפחה לישראל. ולא ביחוס משפחה לנכרי או לעבד. וכיון שאין הוולד מתייחס למשפחת האב, הרי הוא מתייחס רק לאמו, והוא אסור בממזרת, כמו אמו. אבל גר שהוליד בן, מתייחס בנו אליו, וכיון שהאב מותר בממזרת, צריך להיות שגם בנו יהיה מותר בממזרת!

ומבאר הגר"ח, שסובר הרמב"ם כי במקום שהאם היא מישראל, מתווסף בוולדה כשרות לבוא בקהל ה' [שאיין לאביו הגר, כי קהל גרים אינם נקראים קהל ה']. וכיון שהתווסף בוולד כשרות של קהל מכח האם, הרי הוא אסור

אך תמהה הגמרא: אם כן, שלמדת מגזירה שוה להתיר את בת בתו, כי רק "זרעו" נאמר ולא זרע זרעו, אף **בת בנו תישתרי** [תותר] לכהונה, כמו שהכשרנו את בת בתו, ונאמר שפסול "זרעו" הוא רק בבנו ובבתו עצמם, ולא בזרעם.

ומשנינן: **כתיב "לא יחלל זרעו"**. ו"זרעו" היינו זרע שלו. הרי שבאותה תיבה נכללו גם הוא וגם זרעו.

מקיש הכתוב את **זרעו** של הכהן הגדול שבא על אלמנה, לו, לכהן הגדול עצמו — **מה הוא עצמו, בתו פסולה לכהונה. אף בנו, בתו פסולה לכהונה.**

ושוב מקשינן: אם כן, מהיקש זה, אף **בת בתו** החללה, **תיתסר** לכהונה, כשם שבתו שלו פסולה. שהרי דינו ודין זרעו הוקשו זה לזה?!

ומשנינן: **אם כן, הגזירה שוה** שלמדנו מטומאת כהנים שנוהגת רק בזכרים, **מה אהני ליה?** מה הועילה ללמד? בהכרח היא באה למעט את בת בתו. הלכך לא מרבים מההיקש לפסול אלא את בת בנו.

שינוי במשנה: **חלל שנשא בת ישראל, בתו פסולה.**

והוינן בה: **הא כבר תנא ליה לדין זה ברישא** של משנתנו: **בת חלל זכר, פסולה מן הכהונה לעולם.** ולמה חזר התנא ושנה דין זה גם בסיפא?

ומשנינן: **אידי, כיון דתנא ברישא "ישראל**

מה לחלן, בטומאה למת, רק כהנים זכרים נכללו בפרשת טומאה למת, **ולא נקבות,** שהן לא הוזהרו בלאו הזה —

אף באן, בפסול חללות, רק כהנים זכרים מתחללים מכח יחוסם אל אביהם החלל, **ולא נקבות** נפסלות מכח יחוסן [לאמותיהן החללות].

ומקשינן: **אלא מעתה,** שאמרת [מכח הלימוד מגזירה שוה של חללות לטומאת כהנים], שאין הנקבות נפסלות, לפי שפרשת חללות עוסקת בזכרים ולא בנקיבות, בדומה לפרשת טומאת כהנים.

אם כן, נלמד מגזירה שוה זו לימוד נוסף, שאף **בתו של כהן גדול,** שנולדה לו מן האלמנה, **תישתרי** [תותר] לכהונה, שהרי למדנו מגזירה שוה שפרשת חללות מדברת רק בזכרים ולא בנקיבות.

ומשנינן: **מי, האם כתיב** בכהן גדול שבא על האלמנה, **"לא יחלל בנו"?**

הרי **"לא יחלל זרעו" כתיב בו!**

שהרי נאמר שם **"ולא יחלל זרעו בעמיו"**. ומשמע מלשון "זרעו", שאף את בתו הוא מחלל.

מיהו, הועיל הלימוד של גזירה שוה, ללמדנו שדוקא בתו של הכהן הגדול שבא על האלמנה מתחללת, אבל לא בת בתו, שאינה "זרעו" אלא היא "זרע זרעו". ואם נישאה בתו לישראל, הרי בתה של בתו כשרה לכהונה, על אף שבתו עצמה היא חללה.

אבל באם הם משני עממים — שהוא חלל והיא כשרה, אינו מיחל את זרעו.

תנו רבנן: כתיב בכהן גדול הנושא אלמנה "לא יחלל זרעו".

אין לי ללמוד מכאן אלא שזרעו הנולד ממנה מחולל.

זה שהיא [האלמנה] עצמה נעשית חללה בכיאתו, ונאסרת מעתה אף לכהן הדיוט מדין חללה, מניין?

אמרת קל וחומר: מזה זרעו של הכהן הגדול, שלא עבר עבירה, הרי הוא מתחלל. היא, אשתו, שעברה עבירה בנישואין אלו, אינו דין שהיא מתחללת!

[כי כשם שכהן גדול מוזהר על האלמנה, כן היא מוזהרת שלא להנשא לו. וכן בכל הפסולות לכהונה. ודרשינן כן מדכתיב "לא יקחו" בלשון רבים, להזהיר אשה על האישה].

ושמא תאמר שיש לפרוך את הקל וחומר:

הוא הכהן הגדול עצמו יוכיח; שעל אף שעבר עבירה בכיאתו באלמנה, ובכל זאת אין הוא מתחלל מכהונתו, ואם כן, אף היא לא תתחלל, אף שעברה עבירה.

שנשא חללה בתו כשרה", חזר ותנא נמי בסיפא "חלל שנשא בת ישראל, בתו פסולה".

ועתה מבארת הגמרא:

מתניתין, משנתנו, הפוסלת את בת חלל שנשא ישראלית, היא דלא כרבי דוסתאי בן יהודה.

דתניא: רבי דוסתאי בן יהודה אומר: כשם שבני ישראל הם מקוה טהרה לחללות — שהרי חללה שנישאה לישראל בתה כשרה לכהונה — כך בנות ישראל הן מקוה טהרה לחללים.

ולדעתו, בת חלל הנולדת לו מישראלית כשרה, חוזרת להיות כשרה לכהונה.⁽⁶⁾

ולשיטתו, רק חלל הנושא חללה, בתו פסולה.

והוינן בה: מאי טעמא דרבי דוסתאי בן יהודה?

ומשנינן: משום דאמר קרא "לא יחלל זרעו בעמיו". ומדלא כתיב "בעממיו", אלא "בעמיו", משמע, דוקא באם הוא ואשתו הם מ"עם" אחר — ששניהם חללים, הוא דמיחל את זרעו.

כשרה, כדין חלל שעבד במקדש בדיעבד. ומסביר הגר"ח, שלפי רבי דוסתאי חלל שנושא בת ישראל פוקע מהולד פסלות החללות, אבל עדיין הוא מתייחס למשפחת החללים, מבלי שיהיה לו פסול חלל, ולכן עבודתו במקדש, בדיעבד, כשירה. ומדברי הרישב"א נראה, לכאורה, שהבן הוא כהן כשר לכתחילה.

6. גם לרבי דוסתאי, המכשיר את בנו של חלל שנשא בת ישראל, אין הבן הזה [שאינו חלל] ראוי לשמש בכהונה, תוס' יבמות פה ב. וביאר האור שמח [בהלכות איסורי ביאה], שהוא פסול לעבוד במקדש, ואינו אוכל בתרומה, משום שחלל נחשב כזר, ובנו של החלל הוא זר כאביו. אלא שהגר"ח מוסיף שבדיעבד, עבודתו

זה שהיה כשר [כמו האשה], ונתחלל עתה על ידי מעשה הביאה.

תנו רבנן: איזו היא חללה? — כל שנולדה מן הפסולים.

והוינן בה: מאי, מי הם ה"פסולים"?

אילימא, אם נאמר, כל שנולדה לאדם מהפסולים [נשים האסורות] לו באיסור לאו, ואפילו הוא ישראל — אין לפרש כן.

שהרי ישראל המחזיר גרושתו לאחר שנישאת לאחר, דהרי היא פסולה לו, ובכל זאת בניה [בנותיה] כשרים לכהונה.

דהרי כתיב במחזיר גרושתו: "תועבה היא". ודרשינן: רק היא [הגרושה שנישאה לאחר] היא תועבה, ואין בניה תועבים [לכהונה].

אמר רב יהודה: הכי קאמר: איזו היא חללה? — כל שנולדה מן פסול כהונה. שנולדה לאביה הכהן מאשה האסורה עליו באיסור כהונה, כגון: גרושה, זונה וחללה.

ומקשינן: וכי דוקא נולדה, אין, הרי היא מתחללת, אבל אם לא נולדה בפסול, היא לא מתחללת!?

והרי אלמנה לכהן גדול, וגרושה וזונה לכהן הדיוט, דאף שלא נולדה בפסול, ובכל זאת אם בא עליה הכהן באיסור, קא היא חללה! והיינו, שמלבד האיסורים שכבר אמורים בה, נוסף עליה עתה גם איסור חללה בביאה זו, כמובא לעיל.

אמר רבה: הכי קאמר: איזו היא חללה ה"מוזכרת" [וכפי שתבאר הגמרא להלן],

תשובתך: מה לחוא [לכהן הגדול], דין הוא שאינו מתחלל בביאת העבירה, שכן אין הוא מתחלל בכל מקום. שלא מציינו בשום מקום שיתחלל כהן מכהונתו מן התורה.

תאמר בהיא [באלמנה], שמתחללת בביאת כהן גדול, משום שמצינו שהאשה הנבעלת מתחללת בכל מקום. שאם בא אחד מפסולי קהל על אשה, הוא פוסלה לכהונה בביאתו. מדכתיב "ובת כהן כי תהיה לאיש זר, היא בלחם הקדשים לא תאכל". ודרשינן: כיון שנבעלה לפסול לה, פסלה מכהונתה.

ואם נפשך לומר שיש לפרוך קל וחומר זה [מהטעם שיבואר להלן בגמרא], עדיין יש להוכיח דין זה [שאף האלמנה מתחללת] ממה שאמר קרא "לא יחלל זרעו". ומשמע, לא יחולל זה שהיה כשר, ונתחלל. כי לשון "חלול" משמע, שהיה האדם כשר מקודם לכן, ועכשיו נתחלל. ודין זה שייך יותר באשה מאשר בזרעו, שהרי הזרע לא היה כשר מעולם, ואילו האשה היתה כשירה, ונתחללה. הלכך יש להעמיד את עיקר הפסוק בחילול האשה.

ועתה מבארת הגמרא את האמור בברייתא:

מאי "אם נפשך לומר"? מאיזו סיבה היה עולה בדעתנו שלא ללמוד את פסול האשה בקל וחומר מזרעו?

ומפרשינן: וכי תימא, כי שמא תאמר, איבא למיפרך: מה לזרעו, שכן יצירתו בעבירה, ולכן הוא מתחלל. מה שאין כן באשה, שאין יצירתה בעבירה, והיא לא תתחלל ממעשה ביאה שנעשה בה, בלבד.

לפיכך אמר קרא: "לא יחלל" — לא יחולל

שלא היה לה שעת הכושר כלל, ומלידתה היא חללה? —

כל שנולדה מן פסול כהונה. מה שאין כן אלמנה לכהן גדול, שהיא אינה חללה מתחילת ברייתה, אלא רק מעת שנבעלה לו.

והוינן בה: מאי, מי היא "חללה המוזכרת"?

אמר רב יצחק בר אבין: הכי קאמר: איזו היא חללה שעיקרה [מפורשת] מדברי תורה, ואין צריכין לפרש וללמוד את דינה מדברי סופרים? —

כל שנולדה מן פסולי כהונה. והיינו, כשאמרה תורה "חללה", פשוטו של מקרא מתייחס אליה, כדברי הכתוב "ולא יחלל זרעו".

אבל מה שאלמנה לכהן גדול מתחללת בביאתו בה, אינו מפשוטו של מקרא, אלא מהדרשה האמורה לעיל.

תנו רבנן: כהן גדול העובר על שלשה איסורי "אלמנה, אלמנה, אלמנה" [וכפי שתבאר הגמרא במה מדובר], אינו חייב אלא מלקות אחת.

וכל כהן, אפילו הדיוט, העובר על שלשה איסורי "גרושה, גרושה, גרושה", אינו חייב אלא מלקות אחת.

אבל אם עבר כל ארבעת האיסורים "אלמנה, וגרושה, וחללה, זונה" — בזמן שהם [האיסורים האמורים] חלו עליה כסדר הזה, חייב מלקות על כל אחת ואחת מהעבירות שעבר.

אבל אם תחילה זינתה, ואחר כך נתחללה, ואחר כך נתגרשה, ואחר כך נתארמלה, ובא עליה, אינו חייב אלא מלקות אחת. והטעם יבואר להלן.

אמר מר: אלמנה, אלמנה, אלמנה, אינו חייב אלא אחת.

והוינן בה: האי שלש "אלמנה", היכי דמי, איך מדובר?

אילימא, שבא הכהן הגדול על שלש אלמנות נפרדות: על אלמנת ראובן, ועל אלמנת שמעון, ועל אלמנת לוי, אמאי אינו חייב אלא מלקות אחת?

הרי שלשת האלמנות הן גופין מוחלקים זה ע-ב מזה, וקיימא לן שאם עובר אדם את אותה עבירה בשלשה גופים שונים, הרי אפילו אם כולם אסורים עליו מחמת אותו שם איסור, הוא חייב מלקות על כל גוף לחוד.

ועוד: הרי שמות האיסור של כל אחת מהן, גם הם מוחלקים הם זה מזה. שזו אסורה מחמת שם אלמנת ראובן, וזו אסורה מחמת שם אלמנת שמעון. ואם כן, יש לו ללקות על כל שם אלמנה לחוד. (1)

ומשנינן: אלא בהכרח, מדובר בכגון שבא על אלמנה אחת שלש ביאות.

ואכתי תמהינן: היכי דמי? —

אי דלא אתרו ביה, אם לא התרו בו העדים על כל ביאה וביאה, הרי פשיטא דאינו חייב אלא אחת, שהרי אי אפשר שילקה שלש פעמים על התראה אחת.

1. כתבו התוס' שגם בגופים מוחלקים ושם אחד, לוקה בהתראה אחת על כל גוף וגוף, ולכן גם